

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет Економіки та менеджменту
/назва факультету/

Кафедра психології
/назва кафедри/

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Галина Ціх
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 30 » серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ МОТИВАЦІЇ

/назва дисципліни/

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

/шифр і назва галузі знань/

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

/назва/

спеціальність 053 «Психологія»

/шифр і назва/

освітня програма «Психологія»

/назва/

спеціалізація

/назва/

вид дисципліни вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки

/обов'язкова/вибіркова/

Тернопіль – 2024 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Психологія мотивації»

(назва дисципліни)

для студентів факультету економіки та менеджменту

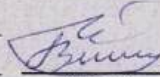
(назва факультету)

Розробники:

завідувач кафедри психології,

кандидат психологічних наук, доцент

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

/ Василь ВИШНЬОВСЬКИЙ /

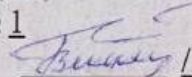
(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні
кафедри психології

(назва)

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

/ Василь ВИШНЬОВСЬКИЙ /

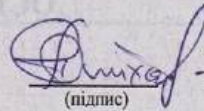
(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена НМК
факультету економіки та менеджменту

(назва)

Протокол від «30» серпня 2024 року № 2

Секретар НМК

(підпис)

/ Оксана ПОТІХА /

(ініціали та прізвище)

Робоча програма погоджена:

Спеціальність

053 «Психологія»

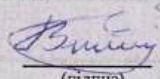
(шифр і назва)

освітня програма

«Психологія»

(назва)

Завідувач випускової кафедри

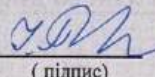

(підпис)

/ Василь ВИШНЬОВСЬКИЙ /

(ініціали та прізвище)

Гарант освітньої програми

(підпис)

/ Ірина ПЕРІГ /

(ім'я та прізвище)

1. Структура навчальної дисципліни

Показник	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів/годин	4,0/120	4,0/120
Аудиторні заняття, год.	48	16
Самостійна робота, год.	72	104
Аудиторні заняття		
- лекції, год.	32	10
- лабораторні, год.	-	-
- практичні заняття, год.	16	6
- семінарські, год.	-	-
Самостійна робота		
- підготовка до лабораторних (практичних, семінарських) занять	24	8
- опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	12	60
- виконання контрольних завдань	-	-
- виконання індивідуальних завдань	-	-
- виконання курсових проєктів (робіт)	-	-
- підготовка та складання заліків, екзаменів, контрольних робіт, рефератів, есе, тестування	36	36
Екзамен		

Частка годин самостійної роботи студента:

- денна форма навчання - 60%;
- заочна (дистанційна) форма навчання - 87%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс навчальної дисципліни “Психологія мотивації” розроблена відповідно до освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти. Потреби розвитку психологічної науки та практики в Україні зумовлюють необхідність створення відповідної навчально-методичної бази. Будь-який фахівець, який має справу з людьми (педагог, менеджер, тренер і ін.) і прагне впливати на них, має орієнтуватися в питаннях мотивації, вміти аналізувати і активізувати спонукальні фактори здатні спрямувати поведінку людини в бажаному напрямі. Це передусім стосується психолога, адже він покликаний не лише сам впливати на людей, а й допомогти в цьому іншим фахівцям.

Вивчаючи психологію мотивації ми знайомимось не тільки з проведеними психологами дослідженнями. Ми звертаємо увагу на такі аспекти психології, як її застосування в реальному житті, або етична суть того чи іншого дослідження чи відкриття. Можливі обставини і способи застосування психології надзвичайно різноманітні. Професійні психологи пов’язані жорсткими етичними нормами, які встановлюють спеціальні комісії по етиці. Не менш важливо, щоб студенти, які вивчають психологію познайомились з можливими наслідками: неправильне застосування психологічних прийомів чи нерозуміння того, що ви робите, здатне нанести велику травму.

Таким чином, вивчення психології мотивації включає в себе отримання інформації про психологічні дослідження, а також про можливості застосування отриманих знань. Вивчення психології, як і будь-якої іншої науки передбачає знайомство з новими термінами. Вчені майже завжди винаходять нові слова, оскільки їх робота полягає в точному і достеменному дослідженні явищ. Для їх опису засобів розмовної мови часто є недостатньою. Вченому важливо виразити свої думки так, щоб виключити можливість неправильного розуміння.

Психологія мотивації – об’єднує галузі психології, обслуговує практику – спрямовані на допомогу людям, які переживають труднощі в особистому житті. Наявна система підготовки психолога зорієнтована головним чином на оволодіння студентами певною системою теоретичних знань, засвоєння зовнішніх вимог, спеціальних умінь та технік. Однак специфіка професії психолога, її спрямованість передусім на надання психологічної допомоги іншим передбачають те, що основним інструментом його роботи, окрім тестів, спеціальних психологічних методик та іншого, має виступати його власна особистість: самооцінка, цінності, образ себе та навколишнього тощо. Таким чином, найважливішими завданнями є становлення особистісного “Я” майбутнього фахівця. Це тісно пов’язане з формуванням професійної культури, центральною ланкою якої є психологічна культура: культура спілкування (діалог, першість клієнтові при розмові, терпляче вислуховування), культура мислення, емоційна культура.

З цього випливають мета та основні завдання навчальної дисципліни.

2.1. Мета викладання навчальної дисципліни “Психологія мотивації” полягає у ознайомленні студентів з основними теоріями та концепціями мотивації; вивченні психологічних механізмів, що впливають на мотивацію особистості; розвиток умінь аналізувати мотиваційні фактори в різних сферах життя (освіта, робота, особисті стосунки); навчання застосовувати мотиваційні техніки для підвищення

ефективності навчання та роботи; використання отриманих знань для розробки стратегій мотивації в групах та командах; аналіз впливу мотивації на поведінку, продуктивність та загальне благополуччя особистості; сприяння розвитку критичного мислення щодо різних підходів до мотивації; оцінка ефективності мотиваційних стратегій в практиці; підготовка майбутніх фахівців до роботи в сфері психології, управління, освіти та інших галузях, де мотивація є ключовим фактором.

Ця дисципліна має на меті не лише теоретичне навчання, а й практичне застосування знань у реальних життєвих ситуаціях.

2.2. Завдання курсу “Психологія мотивації” ознайомити студентів з методами використання мотиваційних стратегій для підвищення особистої продуктивності та ефективності групової роботи; формування критичного мислення щодо мотиваційних теорій та їх застосування в реальному житті; вміння розробляти проекти чи дослідження, які демонструють застосування теоретичних знань у практичних ситуаціях; вивчення того, як мотивація впливає на поведінку, емоції та загальне благополуччя особистості.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Лекційні заняття

№	Тема заняття та короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	2	3	4
	Модуль I. Мотивація і діяльність	16	5
1	Тема 1. Структура і особливості мотивації. Поняття “мотив” та “мотивація”. Процесуальний та результативний компоненти мотивації. Мотивування. Мотиви і цілі. Спонукальний вплив цілей.	4	1
2	Тема 2. Види та ієрархія мотивів Види мотивів. Залежність загального рівня мотивації від кількості актуалізованих мотивів та їхньої спонукальної сили. Ієрархія мотивів.	4	1
3	Тема 3. Потреби особистості. Теорії потреб. Ієрархічна модель класифікації потреб А. Маслоу. Індивідуалізація способів задоволення потреб. Витіснення одних потреб іншими.	4	2
4	Тема 4. Мотивація і механізми психологічного захисту особистості. Психоаналітична концепція структури особистості. Природа і функції психологічного захисту. Витіснення. Реактивні утворення. Регресія. Раціоналізація. Сублімація. Ідентифікація. Проекція. Інтроєкція. Заміщення. Фантазія (уява). Деперсоналізація. Психологічний захист і дезадаптація особистості.	4	1
	Модуль II. Психологічні характеристики мотивації та її типи	16	5
5	Тема 5. Ситуативна динаміка мотивації Модель особистості. Квазіпотреби. Ефект Зейгарник. Заміщення. Рівень домагань. Залежність сили від психологічної відстані до мети.	4	1
6	Тема 6. Мотивація і переживання. Детермінанти (причини) страждання. Просторово-часова перспектива і страждання. Процес переживання. Ціннісно-мотиваційні перетворення в процесі переживання. Види продуктивного переживання. Боротьба і інтеграція мотивів (проблема вольової саморегуляції).	4	1

7	Тема 7. Типи мотивації. Процесуальна мотивація. Мотивація допомоги. Мотивація агресії. Мотивація влади. Негативна мотивація і покарання. Мотивація досягнення.	4	1
8	Тема 8. Мотивація ділового спілкування Функції, види і засоби спілкування. Ділове спілкування. Види та особливості ділового спілкування. Фази ділового спілкування. Ділова бесіда. Види та основні функції ділових бесід. Особливості ділового листування.	4	2
Усього годин:		32	10

3.2. Практичні заняття

№	Тема заняття	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	2	3	4
Модуль 1. Мотивація і діяльність		8	3
1	Структура і особливості мотивації.	2	0,5
2	Види та ієрархія мотивів	2	0,5
3	Потреби особистості.	2	1
4	Мотивація і механізми психологічного захисту особистості.	2	1
Модуль 2. Психологічні характеристики мотивації та її типи		8	3
5	Ситуативна динаміка мотивації.	2	0,5
6	Мотивація і переживання.	2	1
7	Типи мотивації.	2	0,5
8	Мотивація ділового спілкування.	2	1
Усього годин:		16	6

3.3. Самостійна робота

№	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	2	3	4
1	Підготовка до практичних занять	24	8
2	Опрацювання окремих питань програми, які не виносяться на лекційні заняття: 1. Характеристики та індивідуальне вираження потреб. 2. Класифікації потреб за: О.М. Леонтьєвим, Г. Мюреєм, Е. Фромом, Б.Ф. Ломовим, Г. Олпортом, А. Маслоу. 3. Немотивовані дії та поступки. 4. Імперативні прямі форми організації мотиваційного процесу. 5. Індивідуальні особливості мотивації.	12	60

	6. Характеристики мотиву. 7. Психологічні механізми мотиву. 8. Мрія як різновид мотиваційної установки. 9. Мотиваційна сфера особистості. 10. Потяги, бажання, хотіння. 11. Схильність, звички, інтереси. 12. Мотивація допомоги та альтруїстичної поведінки. 13. Мотивація самоудосконалення. 14. Мотивація сімейного життя. 15. Мотивація політичного вибору виборцями. 16. Мотиви інтелектуальної міграції. 17. Мотиви педагогічної діяльності. 18. Особливості мотивації підприємницької діяльності і мотивації споживача. 19. Мотиваційний потенціал різних видів стимуляції. 20. Домінуючі потреби в різні вікові періоди. 21. Вікові зміни спрямованості особистості. 22. Онтогенетичний розвиток інтересу. 23. Вікові особливості уявлення в свідомості структури мотиву. 24. Що таке «потреба в спілкуванні».		
3	Підготовка та складання заліків, рефератів, есе, тестування - Модуль №1 - Модуль №2 - Залік	36 10 10 16	36 10 10 16
Усього годин:		72	104

4. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Форма підсумкового семестрового контролю – екзамен

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль	Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна			Аудиторна та самостійна робота				
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		За кожних три бали семестрової оцінки студент отримує 1 бал підсумкової семестрової оцінки автоматично	
20	17		20	18			
Лекції	Вид робіт	Бал	Лекції	Вид робіт	Бал		
Лекція №1			Лекція №9				
Лекція №2	Практичне заняття №1	5	Лекція №10	Практичне заняття №5	4		
Лекція №3			Лекція №11				
Лекція №4	Практичне заняття №2	4	Лекція №12	Практичне заняття №6	5		
Лекція №5			Лекція №13				
Лекція №6	Практичне заняття №3	4	Лекція №14	Практичне заняття №7	4		
Лекція №7			Лекція №15				
Лекція №8	Практичне заняття №4	4	Лекція №16	Практичне заняття №8	5		

5. Навчально-методичне забезпечення

Дистанційний курс Психологія мотивації (ID 2078)

6. Рекомендована література

Базова

1. Білан О. Мотивація і емоції. Львів: Видавництво «Літера». 2019. 280 с.
2. Боброва Л. Мотивація і лідерство. Київ: Видавництво «Основи». 2020. 240 с.
3. Василенко Т. Психологічні аспекти мотивації. Харків: Видавництво «Фоліо». 2020. 320 с.
4. Гавриленко О. Мотивація в організаціях. Одеса: Видавництво «Астролябія». 2018. 270 с.
5. Грищенко І. Мотивація і її вплив на поведінку. Одеса: Видавництво «Астролябія». 2021. 280 с.
6. Занюк С. С. Психологія мотивації: навч. посібник. К.: Либідь, 2022. 304 с.
7. Зінченко О. Мотивація в організаціях. Одеса: Видавництво «Астролябія». 2021. 250 с.
8. Іллін Є. П. Мотивація і мотиви. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2018. 512 с.
9. Кісіль З.Р. Основи управління: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 261 с.
10. Кісіль З.Р., Угрин О.Г. Психологія управління: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 508 с.
11. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Психологія управління : Навчальний посібник. Харків: видавництво «Університетська книга». 2022. 648 с.
12. Коваленко Т. Психологічні аспекти мотивації особистості. Одеса: Видавництво «Астролябія». 2022. 310 с.
13. Кроуплі Д. Х. Психологія інновацій в організаціях. Харків : Гуманіт. центр, 2019. 346 с.
14. Мартиненко І. Мотивація і продуктивність праці. Київ: Видавництво «Наукова думка». 2020. 280 с.
15. Никоненко В. Мотивація в команді. Харків: Видавництво «Фоліо». 2022. 250 с.

16. Семенова О. Мотивація в управлінні. Київ: Видавництво «Наукова думка». 2022. 300 с.
17. Тимченко В. Психологія мотивації: теорії та практики. Львів: Видавництво «Літера». 2021. 290 с.
18. Ткаченко І. Психологія команди: теорія та практика. Харків: Видавництво «Фоліо». 2021. 275 с.
19. Федоров О. Мотивація в управлінні персоналом. Одеса: Видавництво «Астролябія». 2019. 260 с.
20. Шевченко І. Психологічні основи мотивації. Харків: Видавництво «Фоліо». 2022. 300 с.
21. Якименко Л.Ю. Мотивация-основа управління людськими ресурсами : навч.-практ. посібник. Київ : Центр навч. літ., 2018. 144 с.

Допоміжна

1. Бабаян Ю.О. Соціальна психологія. Хрестоматія: навчальний посібник. Миколаїв: Іліон, 2017. 286 с.
2. Білошицький В.І., Бех С.М., Скуз Я.А., Стукан С.О. Основи соціальної психології. Київ: НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», 2019. 126 с.
3. Гордієнко В, Копець Л. Психологія особистості. К.: Вид. дім «Києво - Могилянська академія», 2007.
4. Москалець В.П. Психологія особистості : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2013.
5. Матвійчук Т. Теорії особистості в зарубіжній та українській психології. Львів: Видавець Марченко Т., 2021.
6. Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика: монографія. За ред. С. Д. Максименка, В. Л. Зливкова, С. Б. Кузікової. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015.
7. Панок В. Г. Практична психологія. Теоретико-методологічні засади розвитку : Монографія. Чернівці : Технодрук, 2010. 486 с.

8. Москаленко В. В. Психологія соціального впливу: навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 448 с.

9. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Вид. 2-ге перероблене та доповнене. Київ: Центр навчальної літератури, 2008. 688 с.

10. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай та ін.; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ: Талком, 2018. 580 с.

11. Психологія натовпу й управління ним при виконанні службово-бойових завдань: навч. посіб. / І. І. Приходько та ін. Харків: НА НГУ, 2015. 250 с.

7. Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу в А-Tutor, ID: 2078. URL: <https://dl.tntu.edu.ua/index.php>

2. Психологія загальна. Психологія мотивації та діяльності людини https://www.youtube.com/watch?v=NcQtvd_OVKY&t=3s

3. Психологія мотивації та емоційно-вольового регулювання поведінки та діяльності <https://www.youtube.com/watch?v=ggFPyVApJUM>

4. Прийоми мотивації навчальної діяльності учнів: психологія похвали та критики <https://www.youtube.com/watch?v=rpKgxywB-2Q>

5. Як спілкуватися з військовими. <https://www.youtube.com/watch?v=1sqm3j0bdyI>

6. Офіційний сайт Наукової бібліотеки ім. Вернадського <http://www.nbu.gov.ua>

7. Офіційний сайт Електронної бібліотеки <http://www.lib.com.ua>

8. 4.Безкоштовні електронні підручники онлайн (<https://stud.com.ua/psihologiya/>)

9. Пошукова система Google Scholar <http://scholar.google.com/>

10. Пошукова система Base <https://www.base-search.net/>

11. Система пошуку наукової інформації у відкритих архівах України (SSM) <https://oai.org.ua/>

